

REFLECTAREA INFLUENȚELOR SUDICE ȘI ESTICE ÎN FLORA ȘI VEGETAȚIA DE LA CURBURA CARPAȚILOR

V. CIOCÎRLAN

Poziția geografică a țării noastre la zona de contact a trei mari regiuni geografice ale Europei — Europa centrală, Europa de est și Europa de sud, determină o întreită influență climatică asupra teritoriului României. Acest fapt determină dezvoltarea unei anumite flore și vegetații: o floră de păduri de foioase, ca rezultat al influenței central-europene, o floră de stepă pontică, ca rezultat al influenței estice și numeroase iradiații ale florei submediteraneene, multe din Peninsula Balcanică. Interferența acestor trei influențe și reflectarea lor în floră și vegetație, nu se resimte mai bine nicăieri, în altă parte a țării, ca în regiunea dealurilor subcarpatice de la Curbură. Această afirmație se bazează pe faptul că limita dintre climatul temperat și cel excesiv se află la est de arcul carpatic, această limită corespunzând în același timp și cu limita dintre două serii de zonalitate a vegetației, seria vest-europeană și seria est-europeană. (2). Totodată, elemente termofile, sudice, lemnoase și ierboase, veștează aici împreună cu cele central-europene și pontice.

Cercetările floristice și geobotanice efectuate asupra regiunii subcarpatice de la Curbură (Bazinul Slănicului de Buzău și Depresiunea Piclele), începând din anul 1960, au dus la descoperirea a numeroase specii de origine submediteraneană și pontică, necunoscute în această regiune, fapt ce are implicații asupra regiunii fitogeografice și geobotanice.

Încă din 1924, P. Enculescu (13) a semnalat „insula cu elemente mediteraneene” din vecinătatea văii Păcura Mare (Jud. Buzău) menționând speciile sudice: *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus* și *Cotinus coggygria*. Studiile ulterioare au arătat că această insulă este mult mai extinsă și mai bogată în specii termoxerofile (1, 15).

Prin cercetările noastre (3, 4, 5, 6, 7, 11, 17) s-a completat numărul speciilor submediteraneene și pontice, adăugându-se: *Ephedra distachya*, *Quercus virgiliana*, *Q. pedunculiflora*, *Q. dalechampii*, *Halimione verrucifera*, *Crambe tatarica*, *Sorbus cretica*, *Peucedanum tauricum*, *Galium tyraicum*, *G. octonarium*, *Centaurea saloniata*, *Cleistogenes bulgarica*, *Stipa lessingiana*, *S. pulcherrima*, etc. În lucrarea — Flora vasculară a Depresiunii Piclele — (12) am semnalat încă 65 specii pontice și submediteraneene fapt ce sprijină afirmația referitoare la influențele estice și sudice din aceste locuri. Mai mult, un număr mare din aceste elemente floristice se află la limita vestică a arealului lor. La speciile publicate, adăugăm acum 2 taxoni noi pentru flora Munteniei: *Galium dasypodium* Klokov și *Salvia* X *belonicifolia* Elling (*S. nemorosa* X *nutans*). La *Galium dasypodium* prezentăm și o formă nouă pentru

știință care are fructe roșii — *f. erythrocarpum f. nova*. Fructus rubrae. Distr. Buzău, pagum Aldeni. Una cum specie. Typus in Herb. Inst. Agr. „N. Bălcescu“ conservatur.

Un rol deosebit de important în pătrunderea acestor elemente în dealurile subcarpatice îl joacă factorii locali și anume: mările bogate în carbonați, solurile, expoziția, eroziunea, alături de acțiunea puternică a föhnului și inversiunile termice.

Unele dintre speciile xerotermofile continentale, pontice și submediteraneene nu cresc numai sub formă de indivizi izolați, ci formează asociații caracteristice regionale, deosebite de asociațiile Europei centrale. Asociații ierboase din aceste locuri au fost deja publicate (7, 8, 9, 10, 16). Dintre asociațiile lemnoase menționăm :

— Querceto—Lithospermetum Br. Bl. 1929
ornetosum Ciocîrlan 1968 — subasociația avînd ca specii diferențiale : *Fragaria ornus*, *Cotinus coggygria*, *Carpinus orientalis*.

— Syringo—Carpinetum orientalis Jakucs 1959
cotinetosum Ciocîrlan 1968 — subasociația avînd următoarele specii diferențiale : *Cotinus coggygria*, *Asparagus verticillatus*, *Echinops ruthenicus*, *Jurinea arachnoidea*, *Astragalus dasyanthus*.

— Carpinetum orientalis Domin 1931.

Bazîndu-ne pe caracterele florei și vegetației din aceste locuri, noi am propus încadrarea din punct de vedere geobotanic a acestui teritoriu în subzona silvostepii și nu în zona forestieră, iar din punct de vedere floristic în provincia pontică și nu în provincia dacică.

Provincia floristică pontică este cea mai tînără, fiind cea din urmă populată cu plante și animale. În cuprinsul ei se găsesc elemente tinere neopontice în plină dezvoltare. Speciile noi, identificate în dealurile subcarpatice sînt în special specii ierboase, care exprimă condițiile staționale mai recente, reflectînd mai fidel schimbările actuale. Unele din aceste specii se găsesc aici la limita arealului lor vestic și își lărgesc arealul „sub ochii noștri“, înaintînd spre vest. Acest proces de lărgire a arealului speciilor xerofile, de origine estică sau sud-estică, a fost și este mult favorizată prin stepizarea antropică.

— Stepizarea antropică a modificat mult limitele zonelor de vegetație. Așa de exemplu, limita inferioară a pădurii de fag este astăzi cu circa 20—30 km mai sus, față de limita figurată în harta lui P. Enculescu (14).

Din datele prezentate se desprinde ideea generală că dealurile subcarpatice din regiunea de Curbură, datorită poziției geografice și factorilor topoclimatici, prezintă o floră și o vegetație caracteristică, care reflectă influențe sudice și estice și că în prezent, în această zonă, se manifestă mai puternic influența continental-estică.

INFLUENCES MÉRIDIONALES ET ORIENTALES DANS LA FLORE ET LA VÉGÉTATION DE LA RÉGION „COURBURE DES CARPATHES“

R é s u m é

La présence d'un grand nombre d'éléments floristiques pontiques et sous-méditerranéens dont certains forment des associations c'est le résultat des influences continentales orientales et méridionales et conduit à l'idée de l'inclusion de ces endroits, du point de vue géobotanique dans la sous-zone de la sylvo-steppe et du point de vue floristique dans la province pontique.

BIBLIOGRAFIE

1. CĂLINESCU, R. și COLAB. — *L'enclave d'éléments Méditerranéens des Subcarpathes dans le secteur de la Carbure*; Rev. Roum. de Géol., Géoph. et Géogr., ser. de Géogr. T. 9, nr. 2, București, 1965.
2. DONIȚĂ, N. în CĂLINESCU R. și COLAB. — *Biogeografia României*, București, 1969.
3. CIOCĂRLAN, V. — *Ephedra distachya L. pe Dealurile Slănicului de Buzău*; Lucr. șt. Inst. Agr. „N. Bălcescu” București, ser. A, VIII, 1965.
4. CIOCĂRLAN, V. — *Analiza areal-geografică a florei din partea sudică a Bazinului Slănicului de Buzău*; Lucr. șt. Inst. Agr. „N. Bălcescu” București, Ser. A, IX, 1967.
5. CIOCĂRLAN, V. — *Contribuții floristice asupra Bazinului Slănicului de Buzău*; St. și cerc. Biol., ser. Bot. t. 18, nr. 2, București, 1966.
6. CIOCĂRLAN, V. — *Noi contribuții botanice asupra Bazinului Slănicul de Buzău*; Lucr. șt. Inst. Agr. „N. Bălcescu” București, ser. A, X, 1967.
7. CIOCĂRLAN, V. — *Flora și vegetația Bazinului subcarpatic al Slănicului de Buzău (rezumat teză doctorat)*, 1968.
8. CIOCĂRLAN, V. — *Asociații vegetale noi din Bazinul Subcarpatic al Slănicului de Buzău*; Lucr. șt. ser. A, XII, Inst. Agr. „N. Bălcescu” București, 1969.
9. CIOCĂRLAN, V. — *Asociații vegetale noi, din Bazinul Subcarpatic al Slănicului de Buzău (II)*. Stud. și cer. de Biol. — ser. botanică, T. 21, nr. 6, 1969.
10. CIOCĂRLAN, V. — *Harta vegetației din bazinul subcarpatic al Slănicului de Buzău*; Lucr. șt. ser. A, XIII, Inst. Agr.; N. Bălcescu „București, 1970.
11. CIOCĂRLAN, V. — *Cercetări asupra unor specii de Asperula și Obione*. Lucr. șt. ser. B, XIV, Inst. Agr. „N. Bălcescu” București, 1971.
12. CIOCĂRLAN, V. — *Flora vasculară a Depresiunii Piclete*. Muz. Șt. Nat. Ploiești; Com. și referate 1972.
13. ENCULESCU, P. — *Zonele de vegetație lemnoasă din România în raport cu condițiunile oro-hidrografice, climatice, de sol și de subsol*. Mem. inst. geol., București, 1924.
14. ENCULESCU, P. — *Harta zonelor de vegetație a României în legătură cu solul*, în Atlas fizic, Foaia nr. 3, 1938.
15. ȘERBĂNESCU, I. — *Syringa vulgaris L. (lilacul) în jud. Buzău*, not. Biol. vol. I, nr. 1, București, 1933.
16. ȘTEFAN, V., CIOCĂRLAN, V. — *Cercetări privind influența eroziunii solului asupra vegetației pajștilor din zona inferioară a bazinului hidrografic Slănic Buzău*. C m. și referate, Muz. Șt. Nat. Ploiești, 1971.
17. ZAHARIADI, C. — *Ciocărlan V. Note critice asupra unor specii de Rubiaceae din Flora R.S.R.*; Stud. și cerc. Biol., ser. botanică, T. 17, nr. 6, 1965.
18. * * * *Flora Republicii Socialiste România I—XIII*, București, 1952 — 1976.